

Дзвоник

№ 220-221

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 18 рік видання, серпень-вересень, 2025 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 220-221, 2025 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630

ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Людмила Дорош

Редактор: Ольга Сенишин

Редколегія: Міхаєла Гербіл,

Михайло Михайлюк, Михайло Трайста

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Електронна адреса редакції:

clopotel@uur.ro

Друкарня:

«RCR Print»,

Бухарест, Румунія

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками
- * дидактичну сторінку
- * переклади румунських класиків
- * сторінку народознавства
- * рубрику «Славетні українці»
- * рубрику «Вивчаємо англійську»

Дзвоник завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Богдан ГІРСЬКИЙ

Я збираюся до школи

Я збираюся до школи,
Вже не мало знаю слів.
Вчить матусенька поволі,
Щоб читати я умів.
Букву *бе* – бабуся вчила,
Букву *те* – татусьо наш,
Букву *і* – матуся мила,
Букву *де* – дідусь Панас.
Букву *О*-ля сам знайшов я,
То сестриччине ім'я.
Буква *ве* – Вкраїна, воля,
Ес – то вся сім'я.
Сам стараюся шукати
Хоч би букву в день одну.
Вчусь до купочки складати:
Ма-ма, баб-ця і ді-дусь.
Щоб в житті чогось навчитись,
Не соромити рідню, –
Вчуся також я числити,
Рахувати, ох, люблю!
Два горішки й три горішки,
Тож у сумі буде п'ять,
Так щодень, поволі, трішки,
Я навчився рахувать.
А тепер уже без бабці
І без мами й дідуса
Порахую в хаті капці,
Усі гривні в татуся.
Я збираюся до школи
Й так чекаю того дня!
Вчить мене, хоча й поволі,
Наша дружна вся сім'я.

Привітання СУР із новим навчальним роком

Дорогі учні, вчителі та батьки!

Щоосені, з початком нового навчального року, ми переживаємо особливі хвилювання й надії, адже ця подія виходить далеко за межі звичайного святкування й перетворюється на справжнє свято освіти. Це день, коли ентузіазм дітей, що з палаючими очима заходять до класів, поєднується з упевненістю батьків, які завжди поруч, та відданістю вчителів, котрі своєю працею й покликанням виховують любов до знань і повагу до цінностей.

Освіта залишається найсильнішою підтримкою, яку ми можемо надати молодому поколінню. Для нашої української громади вона має особливе значення, а рідна мова є центром тяжіння, ключовим елементом нашої ідентичності, мостом між поколіннями та засобом, за допомогою якого ми виражаємо свою чутливість і приналежність. Це не просто навчальний предмет, а скарб душі, запорука того, що коріння й цінності, успадковані від наших предків, будуть передані далі – у сучасних формах, але незмінні за суттю.

Союз українців Румунії наполегливо працює над підтримкою освіти рідною мовою, адже глибоко переконаний: лише зберігаючи й розвиваючи ідентичність, ми здатні сформувати вільну, гідну та добре підготовлену до майбутнього молодь. Ми забезпечуємо школи сучасним обладнанням, підтримуємо учнів стипендіями, транспортом і житлом, полегшуємо доступ до навчання у вищих навчальних закладах, а

також відкриваємо нові можливості, організовуючи табори, конкурси та культурні заходи. Для вчителів ми проводимо конференції, круглі столи й курси підвищення кваліфікації, надаючи їм необхідні інструменти для успішного подолання сучасних освітніх викликів.

Усі ці зусилля ґрунтуються на переконанні, що українська мова та культура не обмежують, а навпаки – розширюють світогляд, адже допомагають молоді усвідомити власну ідентичність та водночас дають їй змогу автентично заявити про себе світові.

Дорогі учні, закликаємо вас плекати й розвивати рідну мову як справжній скарб, бачити в кожному уроці можливість, а в кожній перешкоді – сходинку до успіху.

Дорогі батьки, дякуємо вам за довіру й підтримку, якими ви огортаєте своїх дітей. А вам, дорогі вчителі, висловлюємо глибоку вдячність за терпіння та відданість, з якими ви виховуєте майбутні покоління.

На початку цього нового шляху бажаю вам плідного, натхненного й сповненого радості 2025-2026 навчального року. Союз українців Румунії залишається поруч із вами, відданим партнером школи та громади, переконаним, що лише через співпрацю й повагу до різноманітності ми зможемо збудувати краще майбутнє для наших дітей. Бажаю успіхів і щастя в новому навчальному році!

*Голова СУР
Микола-Мирослав Петрецький.*

Христина КОСТЕНКО

День знань

До цього дня ретельно готувалася вся сім'я. Мама придбала для старшого сина Мирона шкільний костюм, бо зі старого він виріс. А татко купив яскравий рюкзачок. Бабуся вчила віршик з хлопчиком, бо він мав виголосити його першого вересня на шкільному святі. А дідусь з онуком щоранку робив зарядку.

Мирон йшов у другий клас, а молодша сестричка Катруся дуже йому заздрила.

Їй було п'ять років і вона відвідувала дитячий садок.

– А День знань – це коли про все-все у школі можна дізнатися? – поцікавилася вона у братика.

– Звісно! От як піду до школи, то про все на світі знатиму!

– вихвалявся Мирон.

– Але ж дідусь каже, що найрозумнішим є Інтернет, – не поступалася сестричка.

– Наш Мирон і так молодець, а в школі стане ще розумнішим! – пишалася онуком бабуся.

– Чула? – Мирон поважно походжав повз сестричку з новим рюкзачком.

Катруся засмутилася, бо і вона хотіла бути найрозумнішою. Утім вирішила терпляче дочекатися свого Дня знань у школі. А коли Мирон повернувся зі свого першого учебного дня, то вона таки не втрималася:

– То як там? У школі?

– О! Там цікаво! Я зустрівся з однокласниками, тепер в мене буде знову більше друзів. Розумних! – наголосив хлопчик.

Катруся похнюпилася:

– То ти тепер не гратимешся зі мною?

– Мені треба вчитися! – братик всівся за

стіл та почав викладати з рюкзака зошити і підручники, діловито гортаючи їх.

– Катрусю! Не заважай Мирончику! – озвалася з іншої кімнати бабуся.

– Я ж ніякої шкоди не роблю... – розгубилася дівчинка.

Минув перший тиждень занять у школі. Молодша сестричка щовечора підходила до Мирона і запитувала:

– То сьогодні ти став ще розумнішим?

– Аякже! У нас у класі всі такі.

Крім деяких дівчат, – розважливо повідомив якогось вечора братик.

– А чому ці дівчата гірші за інших?

– Бо заважають нашій учительці Антоніні Петрівні розмовами на уроці.

– Але це ж не означає, що вони нерозумні.

– Як це? Учителька ж більше знає. А вони її не слухають!

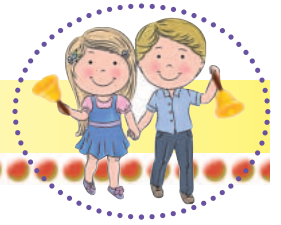
– Може й так, не хочу з тобою сваритися, – поступилася сестричка.

У вересні Катрусі не щастило: впала з велосипеда та забила коліно. А то якось випадково борошно розсипала на кухні, а ще вазона розбила, коли вікно відчиняла. Батьки не нарікали на її поведінку, а терпляче пояснювали, як поводитися правильно. Проте старший братик щоразу добряче кепкував з сестрички:

– Ото ти роззява! Як можна впасти з дитячого велика? І руки не з того місця вирости – тільки шкоду й робиш...

Катруся на ті нарікання мовчки ковтала

сльози. А дорослі робили зауваження хлопчику, та той лише відмахувався.

Якогось дня Мирон засів робити домашнє завдання – треба було розгадати невеличкий кросворд. Він намагався зробити сумлінно домашку, та кросворд не піддавався. Хлопчик читав уголос завдання і навмисно тер лоба, наче від цього мали з'явитися правильні думки з відповідями:

– Набір письмових, друкованих, ілюстрованих аркушів з паперу...

– Це ж книжка! – весело вигукнула Катруся, гортаючи поруч збірку з казками.

– Підходить! Супер, мала! – зрадів той, бо хоч одне слово вже було відгадано. – Тепер на літеру «ен»: частина людського тіла...

– Нога! – знову вигукнула сестричка.

– Точно! Так, далі на літеру «ж»: який плід дерева полюбляють дикі кабани? Отже, плоди – це яблуко, слива, груша... А який же на літеру «ж»?

– Ж-жолудь! – радісно виголосила Катруся.

– Ну, мала, оце ти даєш! – розхвилювався Мирон. – Добре, останнє слово: труба для виведення диму з печі або каміна... П'ять літер... Так, труба і є труба, якраз п'ять літер...

– Це ж комин! – переможно вигукнула сестричка і побігла до бабусі читати разом казку.

Приголомшений братик почервонів від сорому. А дідусь, який сидів біля телевізора і вдавав, ніби нічого не чує, повчально промовив, посміхаючись у вуса:

– Ну, онуче, більше ти Катрусю не займай. Досить її кривдити, вона, бач, яка розумниця...

Відтоді Мирон вже не вихвалявся перед сестричкою і не ображав її. Грався з нею у вільний час та як міг допомагав підготуватися до школи. А

незабаром був знову День знань – цього разу перший для Катрусі.

Лариса КОЛОС

У школу! В перший клас!

Гукнула мама: «Донечко!...»

І сну – як не було.

А сонце вже долонечки
До мене простягло.

Вдягаю я схвилювано

Святковий свій наряд,

І всі ляльки здивовано

Питають: «На парад?»

«Та ні, – кажу їм радісно, –

У школу! В перший клас!»

Ляльки зітхають заздрісно:

«І нас візьми... І нас...»

У школу не забавами

Займатися іду –

Багато там цікавого

В підручниках знайду.

Там ждуть мене школярики

І вчителька моя.

Як вивчимо букварика,

Читать вам буду я!

Володимир КРУЧОК

Гріли серцем

Досить друзів в світі будеш мати,

Де б твій шлях не вився, не проліг.

Вчителька згадається, як мати.

Школа, наче другий дім, поріг.

Не забудь їй вісточку послати

І вітання в свято слати слід.

Вчителю, що був тобі, як тато,

Розуміти вчив великий світ.

Буде різного в житті багато.

Пригадаєш їх науку скрізь.

Вчителів, як рідних маму й тата,

Що спинали тебе в повний зріст.

Посивієш й сам – роки крилаті.

Та шануєш із вершини літ

Вчителів, що мовби батько й мати,

Серцем гріли твій дитячий світ.

Ольга МІРОН

Стежка до мудрості: історія бабусі та внучки

Розділ 1. Літо в забутті.

У затишному куточку Карпат, де гори цілували небо, а річки дзюрчали, наче срібні струни, жила маленька дівчинка на ім'я Софійка. Їй було одинадцять років і її літо проходило в будинку її бабусі Ганни, що стояв на узліссі, оповитий ароматами диких трав та польових квітів. Бабуся Ганна була жінкою років сімдесяти, з обличчям, поораним зморшками, що нагадували карту життєвого шляху, і очима, що випромінювали тепло та глибоку мудрість. Вона була не просто бабусею, а справжньою берегинею давніх знань, що передавалися з покоління в покоління.

Софійка, навпаки, була втіленням сучасності. Її життя оберталося навколо смартфона, планшета та соціальних мереж. Світ для неї був цифровим полотном, де друзі були лише аватарками, а спілкування – емоджі. Вона вважала, що все, що їй потрібно знати, можна знайти в інтернеті за кілька секунд. Бабусині історії про давні звичаї, про лікарські трави, про життя без електрики здавалися їй нудними і неактуальними.

«Бабусю, ну навіщо мені знати, як правильно збирати ромашку? – бурчала Софійка, дивлячись у свій планшет. – Я можу просто замовити готові ліки в аптеці!»

Бабуся Ганна лише посміхалася. Її мудрі очі бачили далі, ніж могла уявити Софійка. Вона розуміла, що сучасний світ, даруючи швидкий

доступ до інформації, іноді позбавляє людей глибокого розуміння життя, зв'язку з природою та зі своїм корінням.

Одного разу, коли Софійка, як завжди, сиділа, уткнувшись у телефон, бабуся запропонувала: «Софійко, пішли зі мною в ліс. Я покажу тобі одне чарівне місце».

Софійка неохоче відірвалася від екрану. «Що там може бути цікавого, бабусю? Там же немає Wi-Fi».

«Там є дещо значно цікавіше, ніж Wi-Fi, любя, – загадково відповіла бабуся. – Там є історія, яка дихає, і мудрість, яка шепоче».

Розділ 2. Лісові секрети.

Вони пішли в ліс. Софійка йшла неохоче, спотикаючись об коріння, шукаючи зв'язок на своєму телефоні. Бабуся ж

ступала легко, наче знаючи кожен камінь і кожную травинку. Вона показувала Софійці різні рослини, називала їх і розповідала про їхні властивості. «Це – звіробій, він лікує багато недуг. А це – чебрець, його аромат заспокоює душу», – говорила вона.

Софійка слухала впіввуха, але з часом щось почало змінюватися. Свіже лісове повітря, спів птахів, шелест листя – все це поволі проникало в її свідомість, відтісняючи шум цифрового світу. Вона помітила, що бабуся не просто знає назви трав, а відчуває їх, наче вони є частиною її самої.

(Далі буде)

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Добриденень!

Сьогодні у житті моїм
Так ніжно, веселково...
Добриденень, мій учителю,
Добриденень, рідна школо!
Сьогодні першокласник я,
Мій день, наче дивень.
Тому від серця широкого
Усім гукну: «Добриденень!»

Оксана СЕНАТОВИЧ

Вчиться вересень читати

Вчиться вересень читати,
Вчиться літери складати.
Засміявся тихо вітер:
– А склади-но ОСІНЬ з літер!
Вдарив вересень тривогу:
– Хто прийде на допомогу?!

Огірок озвався гречно:
– «О» віддам я, безперечно,
раз оказія така! –
Стала гірка з огірка.
Тут світання нагодилося,
також чемно уклонилося:
– «С» охоче віддаю,
бо вітанням я стаю.

Ціле «ІН» індик приніс
в подарунок: – Прошу, друже!..
Дик, кабан великий дуже,
напростець пішов у ліс.

Мовить вересень про себе:

– Ще м'якого знака треба! –
І підходить до коня:
– Дайте знак пом'якшення!
– Що ж, бери! – промовив кінь,
і з коня зробився кін...

ОСІНЬ – вересень читає
і на радощах аж сяє.
Вітру ж – соромно, і вітер
каже Вересню: – Із літер
можу «І» віддати тобі!
– Пізно, вітре, далекі,
віддавати «І» тепер,
як тобі я носа втер!

Леонід ПОЛТАВА

Чи не треба їй до школи?

Білка-вивірка смішна –
Розважає нас вона:
Покладем горішки в шапку –
Простягає в шапку лапку,
Сяє очками від втіхи,
Як бере собі горіхи!..
Та не вміє рахувати,
А як кинеться ховати,
То не знає, де шукати!..
Білка-вивірка смішна –
Розважає нас вона:
Завтра прийде знов до шапки
І простягне в шапку лапку,
Щоб горішків наховати
І... забути, де шукати!
І отак щодня вона, –
Ну, скажіть, чи не смішна?
(Так і видно, що у школі
Не була вона ніколи!).

Анна ОВЧАРУК,

12 років

Повелителі усього живого

(Продовження з попереднього числа)

Розділ 23

Ікло.

Рано-вранці, ще до того, як зійшло сонце, Синій з Нічноюзорею вже летіли до місця, яке вказав Ікло. Вовчиця підозрювала, що хтось знає про її відліт, але зараз вона про це не надто турбувалась. От про що Синій реально роздумувала, так це про те, чи дійсно Ікло буде там, де вони його шукають, до тридцять шостої луни. «Це досить довгий час: від дев'ятої до тридцять шостої луни це ж означає двадцять сім лун. А зараз... тридцять друга луна. Довгенько, нічого не скажеш», – розмірковувала Синій.

Тим часом вже було здолано пів дороги. Навколо нічого особливого, просто лава, лава, лава, камінці, знову лава і так без кінця. Здається, вже й перетнули кордон із динозаврами, а пейзаж не міняється.

– Нічназоря, щось я починаю сумніватися щодо існування тих динозаврів. Ми зараз біля лісу і за словами Ікла вони мають бути

десь тут. Але нікого не видно навкруги. Як думаєш, чи може це бути пасткою? Я ніколи не повірю, що ІКЛО передав би листа через ТЕМНОГО. Та й подумай логічно: а чому я не отримала того листа ще тоді, коли я була в Зрадницькій зграї? Тут щось не чисто.

– Якщо це пастка, було б добре кого-небудь покликати. Але якщо це справді Ікло, то особливого сенсу в допомозі немає. Ти ж його знаєш.

– Цікаво, куди подівся Зелемур? Востаннє я бачила його, коли прокинулась та гора. Що, якщо це й справді пастка, в яку він успішно потрапив?

– Той вовк не дурний. Він би пастку розкусив. А якби і втрапив, то вибрався б. Згадай: хто обдурих Адона?

– Ха! Маєш гарну пам'ять. Підозрюю, той змії досі лютує. Це ж треба було так смішно... – Синій замикає на кілька секунд. – Маєш рацію, він би в пастку не потрапив. А ми? Ось яке зараз питання. Треба було нам хоч якийсь план продумати. Але зуби й кігті на поготові – ми переможемо в будь-якому випадку.

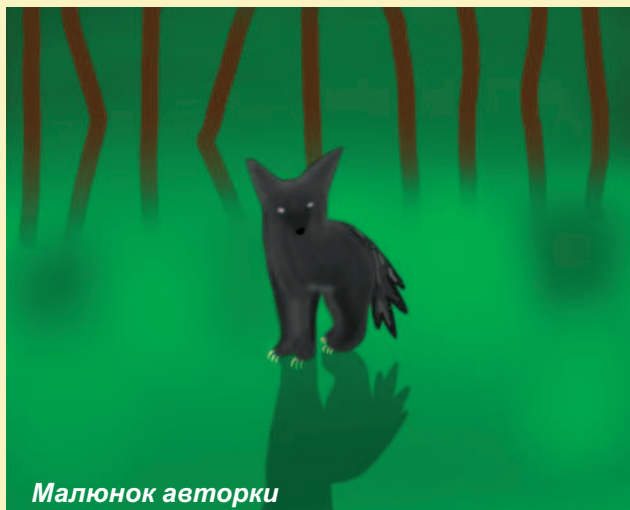
Нерозривна пара підлетіла до призначеної частини лісу. Стояла буквально мертва тиша.

– Приземляємось тихо, – у пів голосу сказала вовчиця пташці.

Сівши на землю в лісі, який, здається, нещодавно горів, Синій згорнула крила.

– Ostende sursum! – сказала світами мандрівниця. Це заклинання пришвидшило пошук, бо активувало теплове бачення.

Трохи оглянувшись, Синій побачила когось, схожого на Ікла.

Малюнок авторки

– Бачу його. Нам на північ.

І вони побігли у вказаному напрямку досить швидко й досить... обережно. Але нікого не було на галявинці, де вовчиця побачила контур знайомого товариша. Тільки купа листя, павуків і трави.

«Можливо, я помилилася? Переплутала з кимось іншим? Кролем чи що? Малоюмовірно, та й ДЕ ТОЙ КРОЛИК!? Або ж це була... приманка? Настільки схожа на Ікло?» – пробігали здогадки в голові вовчиці.

– СИНІЙ! – почувся голос десь із кущів, так що та аж підстрибнула. Обернувшись, вона побачила саме того, кого вони й шукали – Ікло.

– Обов'язково було вибрати таке місце, де буквально мертва тиша, а потім прийти ззаду і голосно щось сказати?! Я ж могла б і напасти помилково! Або, краще сказати, інстинктивно, – випалила вона з полегшенням.

– Так у цьому й була вся суть! Одне діло – шукати серед оленів, кролів, кабанів, ведмедів, диких драконів, велоцирапторів, курей і ще багато кого, а інше – шукати серед павуків. Хоча б знаєш, що тут мене знайти точно можливо.

– А павуки обов'язкові?

– Звичайно. Павуки – мій план, – спокійно і трішки жартівливо пояснював Ікло.

– Ех, ти... Досить про тих комах. Поки я сюди летіла, жодних божевільних динозаврів не бачила. А якщо точніше: НІЯКИХ динозаврів не бачила.

– Ну, це тому, що вони пішли на захід – далі від лісу. Я стежив за ними весь цей час. Ніяких змін в поведінці не помітив: досі роблять не надто розумні речі.

– Мені треба побачити їх, щоб зрозуміти, чи це хвороба. Тому побігли. Веди, – сказала Синій і Ікло, не довго думаючи, рвонув уперед.

Вони пробігли приблизно 20 хвилин, коли нарешті Синій запитала:

– Отже... То чому ти зник?

– Після війни Орфордської і Даролавської зграй відбулася остання битва, коли я, Зелемур, Темний, Сноур і ти билися разом. Як ти знаєш, Темний приєднався до Зрадницької зграї, а ти і Зелен* до Вогняного. Я ж тоді пішов за Кафриською зграєю. Під час наступної війни союзники зрадили нас і Кафриська розпалась. Я з моїм другом Арою пішли шукати нову зграю. Ми зайшли на колишню територію Ссарена – того проклятого змія. На нас серед ночі напали, Ара вбили, я встиг утекти і вирішив стати одиницею. Я довго біг і забіг аж на територію сьомого царства драконів. Саме так – давнього ворога Єлизавети – Кахата. Та він, у принципі, ворог буквально всіх царств, зграй, союзів... Так от, вони мене зловили і в якісь ігри на виживання засунули. Довелося проти кутусів битись. Саме так! Проти тих десятиногих зелених велетенських потвор з дуже гострими зубами і лускою, як у стародавніх драконів! Їх там було десь штук двадцять. А я сам. Знаєш, вони, може, й небезпечні, зате ДУЖЕ тупі. Уявляєш, я прикинувся мертвим, то вони битись почали між собою. Поки вони нищили одне одного я втік. А ті недодракони й не помітили. Ну хоча, що я можу сказати, земельні дракони такі... Більше кроти, ніж дракони. Крізь землю і серед ночі добре бачать, а коли сонце сходить – вони, по факту, сліпі. Сильні, дуже сильні, але сліпі. Так от, я втік. Але буквально на кожному кроці хтось на мене полював. Тоді я вирішив, що нема сенсу отак вештатись і пішов в ліс. Досить довгий час перебував там, потім в цей ліс перебрався. Тут і помітив цих динозаврів. Якимось недалеко Темний проходив, то я йому лист передав. Думав може ви досі друзі. А до речі, що сталося з Темним?

ПРИМІТКИ:

*Зелен – так називають Зелемура його друзі.

(Далі буде).

К. Д. ТРАЙСТА

Під дубом, що залишився

Продовження з попереднього числа.

Потім стояли на порозі, ніби вагаючись зробити останній крок. За плечима лишалася уся їхня історія, усе знайоме, усе звичне – навіть стіни, що потріскалися від близьких вибухів, навіть підлога, яка щоночі скрипіла під маминими кроками.

Микола стискав у руках свій старий рюкзак. Він був важкий – не так особистими речами, як тими, що мали для нього особливу цінність: ведмедик із відірваним вушком, маленький альбом з малюнками, зошит, який йому подарувала мама, і тепла шапка, яку в'язала бабуся.

Мама ще раз озирнулася. Погляд її ковзнув по меблях, по вікні з відбитками дитячих долонь, по старому годиннику, який давно зупинився – саме тоді, коли почалася тривога.

Вона зняла ключ з гвіздка біля дверей, але не замкнула. Просто поклала його у кишеню. Можливо, з надією. Можливо, з вірою, що сюди ще можна буде повернутись.

Вони вийшли у сіру вуличну тишу, розбиту хіба що коротким завиванням сирени

далеко за горизонтом. Дорога була порожня, асфальт ще не встиг охолонути після вчорашнього сонця, а над дахами ще пливла сиза імла. Їхні тіні лягали довго, нерівно, ніби тягнули з собою минуле.

У дорозі, притискаючись до мами, Микола думав про те, яким був їхній дім раніше.

На кухні завжди пахло чимось смачним – печивом з корицею, смаженою картоплею, яблуками. Підвіконня було заставлене горщиками з квітами, які мама любила поливати з маленької жовтої лійки. Влітку вікна були завжди відчинені, і в кімнату влітало гудіння бджіл, сміх з вулиці, запахи акацій.

Його кімната була маленькою, але світлою. На стінах – малюнки, які він сам намалював: танки, літаки, дерева, собаки. Над

ліжком висіла карта світу, і він часто вказував пальцем, де хотів би побувати. Мама казала: «Спочатку виростеш».

А ще був дуб. Великий, старий, просто перед вікном. Його листя шуміло навіть тоді, коли не було вітру. Під тим дубом вони сиділи літніми вечорами – пили чай, читали книжки, або просто мовчали. Мико-

лі здавалося, що дерево охороняє їх. І навіть зараз, у новій країні, в чужому місті, він часто заплющував очі й уявляв себе там – під дубом, що залишився.

(Далі буде).

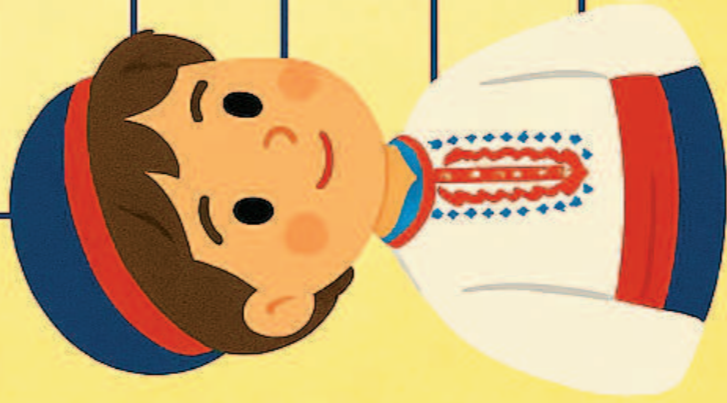

РОЗКЛАД УРОКІВ

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця

Зроби своїми руками Пір'інка в стилі макраме

З Людмилою Дорош

Дуже красивий і нескладний декор для спальні, дитячої або вітальні у вигляді пір'їни, напевно, зможе зробити своїми руками кожен бажаючий.

Для виробу будуть потрібні: бавовняна мотузочка діаметром

приблизно 5 мм; ножиці та лінійка; спреї-закріплювач для тканини; пуходерка для вичісування котів і собак або гребінець із густими й міцними зубцями.

Тепер потрібно підготувати мотузочки для плетіння пір'їнки. Наріжте:

- одну мотузку завдовжки 80 см;
- дванадцять мотузок по 35 см;
- десять мотузок по 30 см;
- вісім мотузок по 25 см.

1. Відрізок у 80 см складіть навпіл, а один із відрізків по 35 см покладіть, як показано на фото № 1.

2. До першого відрізка приєднайте петельку другого відрізка розміром у 35 см і витягніть кінці першого в петлюку другого, а кінці другого відрізка в петлюку першого. Потягнувши за обидва кінці, зав'яжете вузлик на центральній мотузці (мал. №2).

1

3. Таким чином потрібно нав'язати всі мотузки розміром в 35 см, далі мотузки розміром в 30 см, а останніми – відрізки по 25 см (мал. № 3).

2

3

4. У результаті має вийти виріб, який потрібно підрівняти ножицями, надавши йому красиву і рівну форму пір'їнки (мал. № 4).

5. Пуходеркою для вичісування тварин або гребенем ретельно розчешіть волокна мотузок, поділяючи їх на нитки. Зафіксуйте спреєм-закріплювачем для тканини (мал. № 5-6).

Ваша пір'інка-прикраса готова!

4

5

6

По радіо звучить щоденно
патріотична пісня,
що возвеличує Україну
і прославля навічно.

(Тім.)

Знак держави головний –
всяк його повинен знати.
Воля, слава, сила в нім. –
Тож спробуй відгадати.

(Трб.)

Три вершини, мов три крила,
Що несе нам слава й сила.
Знак, що предки берегли.
Як він зветься, знаєш ти?

(Трзб.)

Гарні вишиванки, стрічки і намисто.
Одяг український – одяг променистий.
Наші вишиванки – мов оті віночки.
Справжні українці – в вишитій...

(Тнхдос.)

Герб України

Державний герб – один із трьох офіційних символів, крім прапора і гімну. Герб (походить від німецького слова *erbe* – *спадок*) – це символ, який презентує країну як суверенну незалежну державу. Його зображують на офіційних документах, печатках, грошових і знаках поштової оплати, службових посвідченнях, штампах, бланках державних установ. У світовій практиці немає суворої регламентації творення державних гербів. Практика їх оформлення спирається на національні традиції певної країни.

Державний герб України складається з Малуго та Великого гербів. Сучасний Малий герб України – це золотий тризуб на синьому щиті. Його було затверджено Верховною Радою України 19 лютого 1992 року. Великий герб довгий час перебував у розробці. У кінці 2020 року було обрано його найкращий ескіз, але процес затвердження ще не завершено.

Український тризуб – символізує спадкоємність української державності, неймовірну стійкість, боротьбу за волю, свободу та незалежність, постійний та неперервний зв'язок між поколіннями, а також тривалу історію розвитку українського народу. Історія українського тризуба сягає глибокої давнини, а повага до нього міцно вкорінена у свідомості нашого народу. Він пройшов важкий і довгий шлях становлення.

Тризуб є стародавнім символом, який зустрічався на нашій території з найдавніших часів. Його найдревніше зображення, знайдене археологами, датується ще III-IV століттям до нашої ери, коли трипільці використовували

тризуб в якості знаку старійшин. За часів Київської Русі тризуб став символом державності: його зображення археологи знаходять на монетах, посуді, печатках, якими скріплювалися міжнародні договори. Після розпаду Київської Русі та до XX століття символ тризуба зустрічається рідко, виключно на родових гербах та книгах.

На початку 20-х років минулого століття тризуб став державним гербом Української Народної Республіки (УНР). Такий герб мав на меті поновити традиції української державності. Він став справжнім символом соборності українських земель. Також його використовували, як символ, різні політичні організації. Зокрема, тризуб із мечем на місці середнього зуба був на емблемі Організації українських націоналістів (ОУН). А в Українській повстанській армії (УПА) тризуб зображався на нагородах та бофонах (грошові знаки), а також з'являвся у друкованих виданнях та на плакатах.

Ясна річ, що в період радянської окупації український тризуб був заборонений, адже для комуністичного режиму він лишався ознакою націоналізму. Радянська окупаційна тоталітарна система затаврувала його як «націоналістическій знак». Пропагандистські журнали у різних карикатурах висміювали та знецінювали цей символ. Використання тризуба в СРСР переслідувалося, «всіх свідомих» жорстоко карали – можна було отримати тюремний термін чи ж потрапити на заслання.

Відновивши незалежність у 1991 році та обравши тризуб державним гербом, Україна продемонструвала тяглість і спадкоємність

традицій наших земель. Російська агресія в Криму і на сході України розпочалася зі знищення тризуба як маркера української ідентичності. Нині він об'єднує українських патріотів, які захищають наш суверенітет і територіальну цілісність України.

У силу своєї давності важко однозначно відповісти на питання: що означає український тризуб. Нині існує багато різноманітних гіпотез стосовно походження й значення тризуба, однак жодна із них не дає повного та вичерпного трактування. Доволі поширеною думкою є те, що тризуб символізує вісника небесної справедливості Рарока або сокола, що летить вниз. У багатьох культурах цей птах мав велике значення, адже був уособленням перемоги над злом, символом влади, незламної сили та доблесті. В українській культурі сокіл займав ще й особливе місце на верхівці світового дерева.

Серед різних версій можна знайти й інші асоціації, серед яких тризуб України є древнім релігійним символом, якорем, житнім колосом, короною, луком зі стрілою тощо. Деякі знавці української культури вважають, що розшифровка гербу України є слово «ВОЛЯ», літери якої і складаються у сучасний тризуб. Релігійна версія каже нам, що тризуб України символізує голуба, що в свою чергу є символом Святого Духа. Тож, тризуб продовжує вабити й спонукати до пошуків істини, розуміння таємниць предків та того, що ж означає цей давній символ.

Серед цікавих фактів про цей неймовірний атрибут державності можна згадати наступні:

* Український тризуб став справжнім символом націоналістичного руху проти тоталітарного радянського режиму. До наших днів відомі історії про те, як невідомі активісти в знак протесту вивішували український прапор з намальованим тризубом у

різних містах: над будівлею Київського інституту, Дніпропетровського райвиконкому, над поштовим відділення Демидова, що на Львівщині тощо.

* Найбільшим тризубом в Україні є герб зображений на схилі гори в Івано-Франківську із білого гірського каменю. Його створив у 1992 році колишній воїн УПА Анастасій Козак на честь полеглих побратимів.

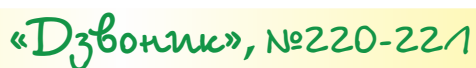
* У 2014 році фанати футбольного клубу «Дніпро» намалювали на фасаді готелю «Парус» один із найбільших гербів України.

* Особливим моментом для відродження символу тризуба стали події на Майдані у 2013-2014 роках. Тоді герб України малювали на щитах та шоломах. Після повномасштабного російського вторгнення у лютому 2022 року, в Україні стався справжній бум на національні символи. Тризуб почали зображати на одязі, аксесуарах, посуді, коштовностях тощо. Найбільшу популярність здобули футболки та худі зі знаком тризуба.

* Герб України затверджено Конституцією та охороняється на законодавчому рівні. Глумлення чи наруга над ним карається.

Наразі Державний герб став важливою частиною нашого життя, символом, яким ми пишаємось і за який готові стояти на смерть, як і за нашу державу. Він символізує передусім наш тисячолітній зв'язок із предками, а також понад 200 років національно-визвольної боротьби за волю, культуру та спокійне життя на своїй землі.

3. Час помалювати! Розмалюй предмети, якими ти користуєшся у школі.

4. Знайди сховані слова.

Back to School

a	c	a	t	e	a	c	h	e	r
v	b	p	l	a	y	o	p	q	z
c	o	s	q	e	a	i	d	m	s
d	o	d	w	b	z	u	v	a	f
p	k	f	c	a	q	y	z	t	v
e	b	g	l	g	w	t	x	h	b
n	n	h	a	r	e	r	n	k	q
c	f	j	s	s	c	h	o	o	l
i	u	k	s	t	y	u	i	o	p
l	n	l	f	r	i	e	n	d	s

book

●●● Славетні українці ●●●

Петро Болбочан

З Ольгою Сенишин

Цей відомий діяч Української революції 1917-1921 років, полковник Армії Української Народної Республіки (УНР) був одним з найталановитіших воєначальників тієї доби. Петро Болбочан був бойовим офіцером російської імперської армії під час Першої світової війни, який перейшов на бік Української революції і став активним учасником історичних подій, які історики називають «визвольні змагання». Він був, серед іншого, командиром успішної операції зі звільнення Криму від большевиків та підняття українських

стягів на кораблях Чорноморського флоту. Петро Болбочан чітко дотримуватися державницької позиції, мріяв про сильну армію. В одному з наказів військам наголошував: *«ніяких совєтів робочих депутатів, монархічних організацій... я не допущу. Підкреслюю, що ми боремося за самостійну демократичну Українську Республіку, а не за єдину росію, якою б вона не була – монархічна чи большевицька»*.

Народився Петро Федорович Болбочан 17 жовтня 1883 року на Буковині неподалік кордону з Румунією та Австро-Угорщиною у сім'ї священика. Навчався 2 роки в Кишинівській духовній семінарії. Але далі вирішив круто змінити свою долю – поступив і закінчив Чугуївське юнкерське училище у віці 26 років. Переважна більшість юнкерів теж були українцями, тож Болбочан там *«...зорганізував український гурток для поширення рідного слова»*. Гурток швидко заборонили, а юнкер Болбочан отримав догану. Тільки завдяки його блискучим здібностям юнака не виключили з військового закладу і не заарештували.

Одразу після училища Петро завідував мобілізаційною частиною полку. Згодом молодого офіцера призначили начальником школи прапорщиків. Потім він керував командою розвідників і ще півроку командував кулеметним підрозділом. Учасник

Першої світової війни як офіцер, де взяв участь у 37 бойових операціях та був поранений. За хоробрість, виявлену в бойових діях, був нагороджений кількома орденами.

Після падіння самодержавства в Росії Болбочан підтримував Центральну Раду і взявся за організацію українських військових частин. Його бійці стали одними з найбільш боєздатних з'єднань Армії УНР – відіграли ключову роль у звільненні Києва в лютому та березні 1918-го та під час визволення від большевиків Лівобережжя та Південно-Східної частини України.

У квітні-травні 1918 року Петро Болбочан командував Кримською групою Армії УНР. Це призначення назавжди вписало його ім'я в історію, адже ці війська звільняли Крим. Навіть большевицька преса з острахом згадувала *«сильний загін запорізьких військ під командою старорежимного царського генерала Болбочана»* (хоча «генералом» він не був) і повідомляла про велику винагороду за його голову. На жаль, через рішучу протидію німецького командування, українським військам довелося залишити півострів.

Болбочан був заарештований і за політично вмотивованим вироком військового суду 28 червня 1919 року його було розстріляно. На той момент полковнику Армії УНР було лише 35 років. На думку істориків, бивство полковника Болбочана деморалізувало Армію УНР і стало однією з ключових причин втрати обороноздатності, державності і незалежності молодого держави.

Сьогодні іменем Петра Болбочана названі вулиці, провулки, сквери. На його честь встановлено пам'ятні знаки, меморіальні дошки, погруддя і пам'ятник. Почесне найменування «імені полковника Петра Болбочана» було присвоєне 3-й бригаді оперативного призначення НГУ.

Тематична картка «Новий старт – нові відкриття»

Ось і промайнуло веселе літо. Попереду — новий навчальний рік із цікавими відкриттями на кожному уроці. Для легкого старту в добру путь до знань давайте згадаємо декілька важливих елементів!! Успіхів вам, маленькі дослідники великого світу знань!

1. Пригадайте, що таке іменник, прикметник та дієслово. Вставте пропущені слова в текст.

Іменник — називає _____, особу, явище або поняття.

Відповідає на питання: _____.

Приклади: книга, вітер, _____.

Прикметник — описує _____, його властивість або якість.

Відповідає на питання: _____ Приклади: гарний, _____, _____.

Дієслово — позначає _____ або стан.

Відповідає на питання:
що робити? що зробити?
що робить? що зробив?

Приклади: _____, _____, _____.

Довідка:

1. Предмет;
2. хто? що?;
3. дружба;
4. ознаку предмета;
- 5 який? яка? яке? які?;
6. світла, вічне;
7. Дію;
8. спати, пропонував, вітатимуть.

2. Прочитайте, подумайте та дайте відповіді на запитання:

1). Яке місто літає?

2). Яку країну можна носити на голові?

3). Що можна побачити з закритими очима?

Відповіді:

1) Орел; 2) Панама; 3) Сон.

3. Прочитайте запитання та впишіть у кліточки відповіді – загальні іменники, що починаються однією й тією ж буквою.

1.	П								
2.	П								
3.	П								
4.	П								
5.	П								
6.	П								
7.	П								

1). Математичний символ (число π).

2). Що з'являється на тілі, коли ми дуже гарячі або сильно працюємо?

3). Хто літає в небі і співає?

4). Що гріє кімнату або допомагає готувати їжу?

5). Де живуть бджоли і збирають мед?

6). Що обертається навколо Сонця у космосі?

7). Який хліб буває круглий і смачний, його часто печуть на свята?

Відповіді: пі, піт, птах, пічка, пасіка, планета, паляниця.

4. Заповніть магічний квадрат так, щоб суми чисел, які стоять у будь-якому горизонтальному або вертикальному ряду, а також

на будь-якій діагоналі квадрата, дорівнювали одному й тому ж числу.

	10	
4	6	

СУМА 18

2		
	1	
		4

СУМА 7

5. Магічний квадрат»: складіть за координатами слова. Зі слів складіть народну мудрість та поясніть її значення.

	А	Б	В	Г	Д
1	нау	хто	з	ліс	ко
2	дить	ає	зн	тає	кпй
3	в	той	ка	ве	чання
4	ато	у	чи	баг	та
5	виов	не	де	а	рінь
6	нав	плід	джий	гір	соло

1.

1	3	3	1	5	3	5	5	1	1	4	5	2
А	В	А	Г	Б	Г	В	Г	Г	Г	Б	А	А

2.

1	4	4	4	2	3	4	4	2	2
Б	Г	А	В	Г	Б	Г	А	В	Б

3.

1	5	6	3	6	2	4	6	6	6
Д	Д	А	Д	Г	Д	Д	Б	Д	В

2. Хто багато читає, той багато знає.

3. Корінь навчання гіркий, та плід солодкий.

6. Знайдіть та обведіть в прислів'ях числівники.

1. Говорить, наче три дні хліба не їв.

2. Краще раз побачити, як тричі почути.

3. Краще на п'ять хвилин раніше, ніж на хвилину пізніше.

4. Знає п'ятье через десяте.

7. Назвіть предмет за певною ознакою.

Наприклад: Які фрукти чи овочі бувають червоними? (помідор, вишня, малина, черешня і т.д.).

Які предмети на столі зеленого кольору?

Які предмети в класі мають гладеньку поверхню?

Що буває кислим?

Назви предмети, якими можна писати або малювати.

8. Назвіть декілька іменників, які можуть означати власні або загальні назви.

Наприклад: Земля - земля, Орел – орел, Роман – роман, «Малютко» - малютко.

9. Розв'яжіть задачу: лікар Пілюлькін дав хворому Петрикові 10 пігулок, щоб той приймав їх двічі на день. Через три дні з'ясувалося, що у хворого залишилося 5 пігулок. Чи виконав Петрик поради лікаря? Чому важливо дотримуватися порад лікаря?

Відповіді:

1. Наука в ліс не веде, а з лісу виводить.

Рубрику підготувала Поліна Кочегарова

Лісенька першокласниці

Радісно, енергійно

Слова й музика Галини Римар

Сонце радісно всміхнулось, день почався знов новий. Я до школи вже крокую,
усміхаюся усім. Мені сонечко моргає. Чую спів я солов'я. Я маленька українка,
і навкруг – земля моя. Я - маленька українка, і навкруг – земля моя.
Тра-ля-ля-ля, до школи йду, тра-ля-ля-ля, в руках несу, тра-ля-ля-ля, новий портфель,
спішу до школи кожен день.

Сонце радісне всміхнулось,
день почався знов новий.
Я до школи вже крокую,
усміхаюся усім.

Мені сонечко моргає,
чую спів я солов'я.
Я – маленька українка,
і навкруг – земля.

Траляляля, до школи йду,
траляляля, в руках несу,
траляляля, новий портфель,
спішу до школи кожен день!

Маковей

Сторінка народознавства з Ольгою Сенишин

Літо неможливо собі уявити без традиційних свят. Одним із таких особливих і улюблених у віруючих визнано свято Спаса. Згідно з церковним календарем існує три Спаси і кожен із них має свої особливості. Українці в ці дні несуть зібране збіжжя до церкви (Три Спаси – три кошики з різноманітними дарами літа) як подяку Господу за врожай, на нові врожаї та щоб засвідчити свою шану предкам. 14 серпня всі православні християни святкують Першого Спаса, який в народі ще називають *Маковієм, Медовим, Хлібним Спасом* або *Спас на воді* чи *Мокрий Спас*.

14 серпня часто називають Спасом на воді або Мокрим Спасом, бо вважають воду в цей день святою, з цілющими властивостями. Вранці, перед вживанням їжі, необхідно було обов'язково спершу випити води, щоб оздоровитися. Також в давнину святити колодязі та воду в річках. Подекуди в криниці та річки велось кидати трішки зіллячка, що його перед тим посвятили у церкві. Цього дня треба купатися, щоб змити гріхи і врятуватися від хвороб. Особливо рекомендувалося купатися в річці хворим на пропасницю. А ось купатися після 14 серпня було заборонено – можна було захворіти і навіть потонути.

Медовим це свято називають тому, що в цей час саме настає період збору меду з вуликів, які до того ним постійно наповнювалися. Тож пасічники обов'язково освячують мед, щоб наступного року мати ще більший врожай. Тільки після освячення першого меду в церкві на Маковія можна було розговлятися.

У цей період на полях починали збирати мак, букетик якого обов'язково освячували 14 серпня. Тому свято ще й називають Маковія. Окрім маківок, бабусі несли до церкви посвятити й житні колоски. Широко відомим є звичай святити у цей день у храмах букети квітів, як і на Трійцю. Люди вірили, що букет на Маковія принесе їх родині здоров'я і благополуччя. У давнину збирали виключно лікарські рослини — лугові, польові, лісові... Пізніше так звану «маковіську квітку» переважно робили з городніх квітів, але додавали в букет і лісові квіти. Пишний букет складався з чебрецю, чорнобривців, м'яти, васильків, нагідок, польових сокирок, барвінку, айстр тощо. Додавали інколи й

голівку невеличкого соняшника, і все це обв'язували червоною стрічкою. У народі такий букет ще називали букет-маковія і він складався з непарного числа рослин, але не менше сімох найменувань. Його кожен має компонувати власноруч, навіть якщо квіти і трави куплено на базарі. У такий букет на Житомирщині кладуть ще моркву, качани кукурудзи, горох, квасолю та кріп. Жителі Черкащини до храмів із маківками не ходять, вони святять вінок із квітів і колосків зі свічкою. На Поділлі ж віряни приносять до церкви снопи із трав та овочів, з якими опісля служби обходять будинки, двори та городи.

Після посвяти квітів й голівок маку все це підвішували до сволака або ж до божниці. У багатьох місцях такі букети кладуть за образами і зберігають аж до весни. Із того маку на Різдво готували кутю в деяких регіонах або ж навесні розсівали по городі для врожаю. Часто святять ще й мак-видюк, що в народному знахарстві вживається як засіб проти чародійства. Цим маком треба обсипати дім і всі вроки та хитрощі відьми пропадуть безслідно.

На Маковейа пригощаються пісним борщем із грибами, готують пироги, вареники, пряники. Традиційними стравами вважають «ломанці» або «шулики» – печені пісні коржики, які ламають та заливають у макітрі медом і розтертим маком. Це надзвичайно смачна і запашна страва, на яку з нетерпінням чекали не тільки діти. У ній також поєднуються майже всі елементи цього літнього свята: вода, збіжжя, мак, мед. Смачного!

Заходи для дітей

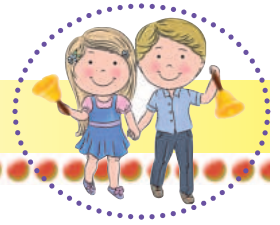
✿ Із 8 липня по 9 серпня 2025 року пройшов перший випуск літніх майстерень «Кроки до світла». Ініціатива належить отцю Йонуцу Урсуляку, пароху церкви в Качіці та протопопу Буковинського греко-католицького протопопіату, який разом із Сучавською філією Союзу українців Румунії зумів створити дітям умови для навчання, ігор та спілкування в незабутній атмосфері.

Упродовж двох тижнів понад 20 дітей з парафій Качіка, Майдан і Рунка гарно провели час, поєднуючи виховні заходи та духовне виховання з іграми та відпочинком.

✿ 12 серпня 2025 року в приміщенні місцевої організації Союзу українців Румунії в селі Кривий Марамороського повіту відбувся захід для дітей в рамках культурної події «Моє село», покликаної наблизити нові покоління до традицій, цінностей і краси рідного краю. Учасники заходу взяли участь в іграх, майстернях та інтерактивних дискусіях, які координували вчителі Іляна Штецька та Ана Чінар. Заходи були розроблені з ціллю стимулювання допитливості та бажання дітей пізнавати історію, звичаї та ідентичність села, в якому вони живуть.

Заходи для дітей

✿ У самому серці Гірського Банату з 5 по 8 серпня Караш-Северінська філія Союзу українців Румунії організувала проєкт «Румунсько-український міжкультурний обмін: відкриваємо для себе Гірський Банат». Ця ініціатива об'єднала упродовж чотирьох днів 36 дітей (18 з України та 18 з Румунії), в програмі, присвяченій взаємному пізнанню, міжкультурному діалогу та ознайомленню з красою Караш-Северінського повіту.

✿ Усередині серпня 16 учнів восьмирічної школи с. Арджел Сучавського повіту здійснили екскурсію, організовану Сучавською філією Союзу українців Румунії. Діти відвідали Беїле Фіга, а на зворотному шляху зупинилися в місті Ватра Дорней, де мали змогу помилуватися красою гірського курорту. Біля щойно відреставрованого казино, символу історії та місцевої спадщини, вони зробили пам'ятну зупинку.

Пишаємося нашими дітьми!

Українська громада з с. Мілішівці Сучавського повіту
під час пізнавальної поїздки до Ясс

Понад 100 українських дітей з с. Балківців Сучавського повіту взяли участь
у 8 випуску Літньої школи, організованої Сучавською філією СУР